

[Margrete Auken]

Den anden fejl findes i tanken om, at hvis vi bare lige får vækst, har vi også et overskud at gøre godt med. Også dette er nonsens og strider mod de erfaringer, man kan gøre i praksis om vækstens virkninger.

På konferencen i Stockholm bekræftede Gro Harlem Brundtland da også, at denne væksttanke var med for at sikre, at man ikke lagde sig ud med væsentlige samtalepartnere i de rige lande – en holdning, som den tidligere chef for UNCTAD Gamani Corea kaldte unfair over for offentligheden, fordi den jo er vild urealisme. Jeg er sikker på, at hvis vi ikke siger det, bliver denne rapport meget hurtigt ligegyldig. Sagt meget kort: vores børn vil ikke tro på den. De tror os jo ikke, når vi begynder på det dér store ætervadéri om, at det godt kan være, det umiddelbart ser ud, som om man skal tage fra de rige og give til de fattige, men i virkeligheden, mit barn ... og så kommer al den utålelige snakken udenom. Enhver kan høre, at det er uld og fup.

Men det nødvendige projekt: at få en nedgang i de individuelle materielle privilegier, er det meget tungt at tænke over. Ingen har lyst til at binde an med det, men vær sikker på, at nedgangen kommer under alle omstændigheder. Bliver det uden politisk vilje og styring, betyder den imidlertid, at vore samfund bliver fattige, at de proletariseres, at de ender i slum.

Hvilken gave til verden ville det være, om vi i de rige lande – vi her i Danmark f.eks. – kunne begynde at udvikle en strategi for afkald på materielle privilegier uden tab af velfærd i samfundet som helhed, altså med en vækst, der udelukkende var kvalitativ, for nu at bruge en floskel om det. Den ville oven i købet have den gode side ved sig, at den demonstrerede, at vi godt ved, at problemerne ikke er forbeholdt ulandene. Sagen er jo, at vi har lige så store miljøproblemer i den rige verden, at det altså ikke bare er et spørgsmål om fattigdom, overbefolkning, manglende uddannelse, svagt naturgrundlag og udemokratiske styreformere, for alt det har vi jo bare modsat, og så har vi voldsomme miljøproblemer i tilgift.

Der skal nytænkning til på mange leder og kanter: omfordeling, nyt begreb om rigdom, inddragelse af miljøvurdering allerede i produktionsleddet, udvikling af teknologier for energi- og vareproduktion, der i sig selv har

muligheden for en bæredygtig udvikling, også her hos os selv. Den slags er der noget ved at kunne eksportere.

Desuden skal den direkte bistand i langt højere grad respektere de miljømæssige og folkelige ressourcer i ulandene. Vi skal støtte dem, der er i stand til at nå frem til landsbyer og lokalsamfund, for det er dér, mulighederne ligger. Det er i høj grad i de såkaldt bløde investerings sider, at der er brug for en indsats.

Her kunne jeg i øvrigt godt have lyst til at spørge udenrigsministeren, skønt det er lidt svært, når han ikke er her og hører efter, hvorfor i alverden Danmark blokerer for de bløde investeringslån i Nordisk Investeringsbank. Man kunne tænke sig, at det var det sædvanlige ubehag ved nordisk samarbejde, som denne regering i almindelighed og vores bistandsminister i særdeleshed er plaget af.

Lad mig her som et eksempel henvise til det projekt, jeg omtalte før, som IUCN har i Nicaragua. Det var da godt at høre, at ministeren mente, han kendte mange flere, det er forhåbentlig sandt.

Det er den her »small is beautiful«-model, som vi skal satse på, én, der i høj grad er knyttet til i hvert fald de dygtigste af NGO'erne, i stedet for at satse på store abstrakte projekter af og til udtænkt i organisationer, man med et udtryk, der kom frem i Saltsjöbaden, kunne kalde NPO'er, »non-people organizations«.

Lad mig til slut nævne et flot initiativ, som Gro Harlem Brundtland har taget hjemme i Norge. Hun har bedt samtlige ministerier, administrationer, offentlige og ikke offentlige organisationer om at se på, hvad rapporten kommer til at betyde for dem. Det havde jo været dejligt, hvis hun også lige havde husket at få klaret problemerne hjemme i sin egen baghave og havde fået ordnet problemet med hvalfangsten – det havde under alle omstændigheder styrket hendes troværdighed – men lad os nu i øvrigt se på hendes eksempel og prøve at give den idé videre, opfordre alle her hos os selv, bede ministeren afsætte ressourcer – det er ikke så mange, der skal til – til, at man får undersøgt i ministerierne, ude i bevægelserne, på højskolerne, i fagbevægelsen, hvad det er hos os selv, som vi kan gøre for at leve op til rapporten. I første omgang kommer det ikke til at koste ret meget, i anden omgang skulle det gerne vende op og